

Verstedelijking en Mobiliteit

PS-sessie 24 april 2013

Serie PS-sessies

In het kader van de integrale herziening van de PSV

30 Januari	Vaststelling startnotitie PSV in PS
6 februari	Trends
13 februari	SvZ Deltaprogramma
6 maart	SvZ programmering
3 april	Digitalisering + Energieke samenleving + Energie
24 april	Verstedelijking & Mobiliteit
15 mei	Sturen op ruimtelijke kwaliteit
5 juni	Vitaliteit landelijk gebied

Verstedelijking

Opbouw presentatie

- Relatie met interactief traject
- Korte samenvatting van eerder gepresenteerde trends en op te lossen problemen
- Inhoudelijk-ruimtelijke verstedelijkingsstrategie
+ discussiepunten
- Organisatie en rollen bij de verstedelijkingsstrategie
+ discussiepunten
- Instrumentenkeuze bij de verstedelijkingsstrategie
+ discussiepunten

Relatie met interactief traject I

- Interactief traject met mede-overheden, bedrijfsleven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties is gestart
- Maart: startbijeenkomst
- April: zes gebiedsbijeenkomsten om oplossingsrichtingen voor de 5 kwesties op gebiedsniveau te genereren
- Mei/juni: bestuurlijke tafels
- Juni: koersbijeenkomst ter afsluiting van interactief traject

Relatie met interactief traject II

Signalen uit de eerste vier gebiedssessies:

- Instemming met focus op stedelijk gebied om leeuwendeel opgave te accommoderen
- Oproep aan PZH om te stoppen met verdelende rechtvaardigheid: durf te kiezen (mede op basis van verschillen in bereikbaarheid)
- Oproep aan PZH om vaker te kiezen voor procesrol: stimuleren, faciliteren, verbinden, oliemannetje
- Oproep aan PZH om flink te wieden in stapeling van sturingsinstrumenten; nu teveel “en, en, en...”
- In dat licht: veel waardering en voorkeur voor aanpak van kwaliteitskaart en uitwerking in gezamenlijke gebiedsprofielen

Trends

- Goede nieuws: Zuid-Holland blijft groeien
- Demografie: vergrijzing, verkleuring en individualisering
=> groei in de stad + stagnatie/krimp landelijke gebied
- ICT en nieuwe technologieën: nieuwe werken, nieuwe winkelen, andere voorzieningen
=> vervaging strikte scheiding wonen, werken, consumeren en produceren
- Innovatie lijkt economisch gezien het winnende paard
  - ruimtelijke eisen: interactiemilieus en agglomeratiekracht
  - maar let ook op de basiseconomie
- Onvoorspelbaarheid van (middel)lange termijn
  - geen blauwdruk mogelijk
  - slim inspelen op veranderingen
  - andere rol overheid

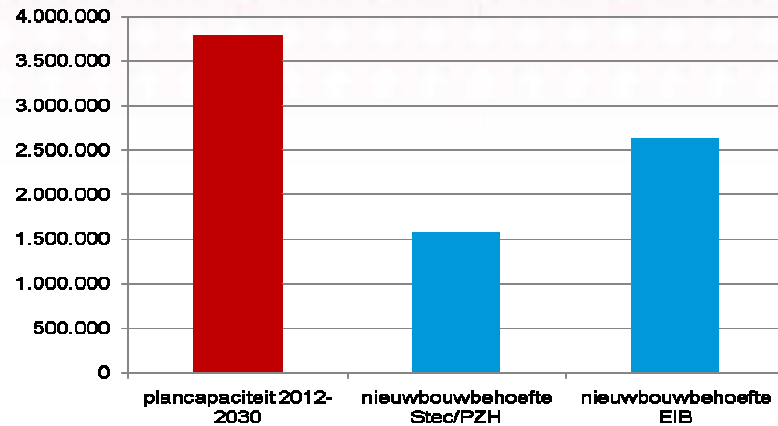
Zichtbare problemen

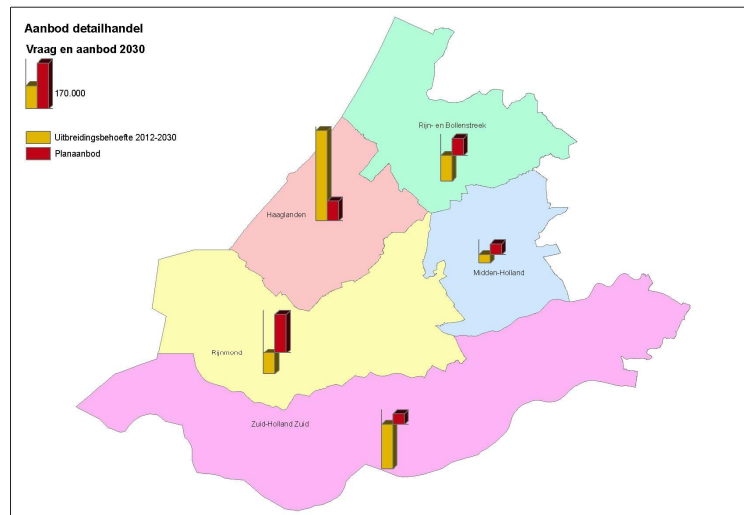
- Leegstand 'kansarme' kantoren
- Krimp en leegstand detailhandel
- Vraaguitval woningen

Onzichtbare problemen I

- Overprogrammering gemeentelijke plannen kantoren (hard en zacht)

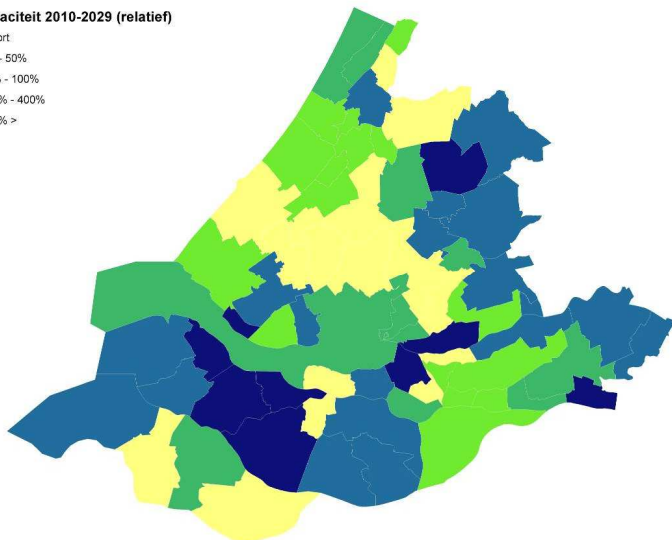

- Overprogrammering gemeentelijke plannen detailhandel (hard en zacht)

Onzichtbare problemen II

Overcapaciteit 2010-2029 (relatief)

- Overprogrammering gemeentelijke plannen wonen (hard en zacht) en dimensionering rode countouren
- Einde van ruim beschikbare, publieke investeringsmiddelen

Natuurlijk ook kansen!

- Diversiteit van steden en nabijheid landelijk gebied en is 'unique selling point' t.o.v. monocentrische metropool
- Sterke complementaire centra en sterke economische clusters (kennis, Greenports en Mainport)
- Energieke samenleving => nieuwe maatschappelijke initiatieven, zoals heruitgevonden coöperaties en crowdfunding

Inhoudelijk-ruimtelijke verstedelijkingstrategie I

Vraaggericht i.p.v. aanbodgericht

- Vaker combineren wonen, werken, consumeren en produceren
=> ook buiten de historische centra menging van voorzieningen, woningen en lichte bedrijvigheid
- Betaalbare woningen nabij voorzieningen en HOV
=> meer verdichting en herstructurering buiten-centrum milieus en minder grootschalige uitleg en groenstedelijk wonen
- Recreatiebehoefte en klimaatbestendige stad
=> groen-blauwe dooradering binnen het stedelijk gebied in aansluiting op RodS en regionale systemen daarbuiten

Inhoudelijk-ruimtelijke Verstedelijkingstrategie II

Agglomeratiekracht:

- Massa, verbinden en ontmoetingsplekken; benutten van de diversiteit van de centra in de Zuidvleugel ('borrowed size')
=> Focus op BSD en StedenbaanPlus als drager

Interactiemilieus

- Focus op krachtige centra
=> concentratie van kantoren, voorzieningen en detailhandel rondom de centrale stations in stadscentra

Sterke economische clusters:

- Kennis, Greenports en Mainport
=> sturing op specifieke vormen van bedrijvigheid: 'thema-bedrijventerreinen', HMC, logistiek en transport en watergebonden bedrijvigheid

Inhoudelijk-ruimtelijke verstedelijkingstrategie III

Discussiepunten

Focus op bestaand stads- en dorpsgebied (BSD)

1. Is het mogelijk om in plaats van het eindbeeld (de rode contour als maximale verstedelijkingsgrens), het vertrekpunt (BSD en StedenbaanPlus) centraal te stellen in de verstedelijkingsstrategie?

Agglomeratiekracht en interactiemilieus

2. Is het nodig dat de provincie ten behoeve van krachtige centra niet alleen stuurt op kantoren en detailhandel, maar ook op bezoekersintensieve voorzieningen?

Organisatie en rollen bij verstedelijkingstrategie I

- Organische ontwikkeling in plaats van grootschalige, planmatige gebiedsontwikkeling, als gevolg van veranderd financieel landschap
- Markt en maatschappelijke bottom up initiatieven:
  - initiatief
  - investering
- Overheden:
  - verbinden, stimuleren, faciliteren
  - ruimte maken: zo min mogelijk regels
  - duidelijkheid over (onderscheid tussen) regels en ambities
  - oneerlijke en overbodige concurrentie voorkomen t.b.v. beheersbaarheid financiële risico's

Organisatie en rollen bij verstedelijkingstrategie II

Discussiepunten

3. Welke ruimte in regelgeving wil de provincie geven om flexibel in te springen op initiatieven uit de samenleving en de markt?
4. Is afstemming van initiatieven binnen regio's mogelijk en noodzakelijk om onnodige concurrentie te voorkomen t.b.v. beheersbaarheid financiële risico's? En is daarbij een onderscheid te maken tussen afstemming op korte en afstemming op lange termijn?

Instrumentenkeuze bij verstedelijkingsstrategie I

Nu: stapeling van sturingsinstrumenten:

- Ladder voor duurzame verstedelijking
- Rode contouren
- Percentages binnen en buiten BSD
- Regionale afspraken over programmering
- Ontwikkel- en afwijkingslocaties kantoren
- Te ontwikkelen en te optimaliseren centra en overige aankoopplaatsen detailhandel

Wat is nodig?

- Minder instrumenten, maar die wel goed aansluiten op de nieuwe en veranderde opgaven

Instrumentenkeuze bij verstedelijkingstrategie II

Discussiepunten

5. Als we sturen op BSD en de ladder voor duurzame verstedelijking zijn de rode contouren dan nog wel nodig?
6. Specifieke uitleglocaties benoemen in PSV of gezamenlijk met gemeenten/regio's voorkeursrichtingen voor eventuele nieuwe uitleg uitwerken?
7. Als de rode contouren worden afgeschaft, is dan aanvullende bescherming nodig van bijzondere landschappen?
8. Zijn in aanvulling op sturen op gebieden en plekken, ook sturende afspraken over programmering nodig?